

ALIFBE

**Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
1-sinfi uchun darslik**

Qayta ishlangan 18-nashri

O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi vazirligi tomonidan tasdiqlangan

„O'QITUVCHI“ NASHRIYOT-MATBAA IJODIY UYI
TOSHKENT – 2020

Mualliflar:

**R. Safarova, M. Inoyatova,
M. Shokirova, L. Shermamatova**

Mas'ul muharrir:

Mirhabib G'ułomov – Respublikada xizmat ko'rsatgan yoshlar murabbiysi, professor.

Taqrizchilar:

Umida Masharipova – Nizomiy nomidagi TDPU dotsenti;
Qimmatxon Mamatqulova – RTM boshlang'ich ta'lif metodisti;
Fotima Karimova – Toshkent shahar Chilonzor tumanidagi 181- maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

Ekspert:

Nurmanov Erkin Atambayevich – Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rasssomlik va dizayn instituti dotsenti;

SHARTLI BELGILAR

– juftlikda ishlang

– multimedia ilovasi

– harflarni topping

– dars tugadi

– tez ayting

– so'zni topping

– bo'g'inlarga ajrating

**Respublika maqsadli kitob jamg'armasi
mablag'lari hisobidan chop etildi**

1-SENTABR – MUSTAQILLIK BAYRAMI

MAKTAB - BILIM MASKANI

--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

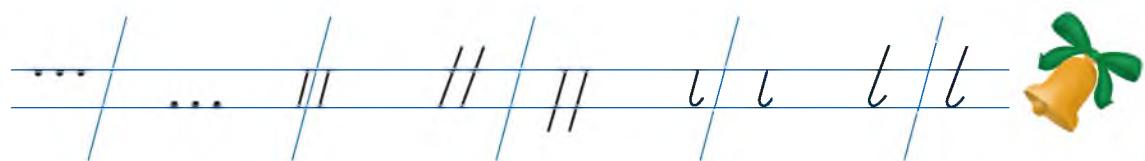
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

A A f f f f f f f

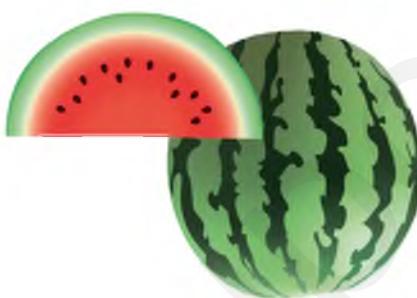
- -

-

-

-

					.					.
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	---

□ □ □

□ - □ □ □

□ □ - □ □

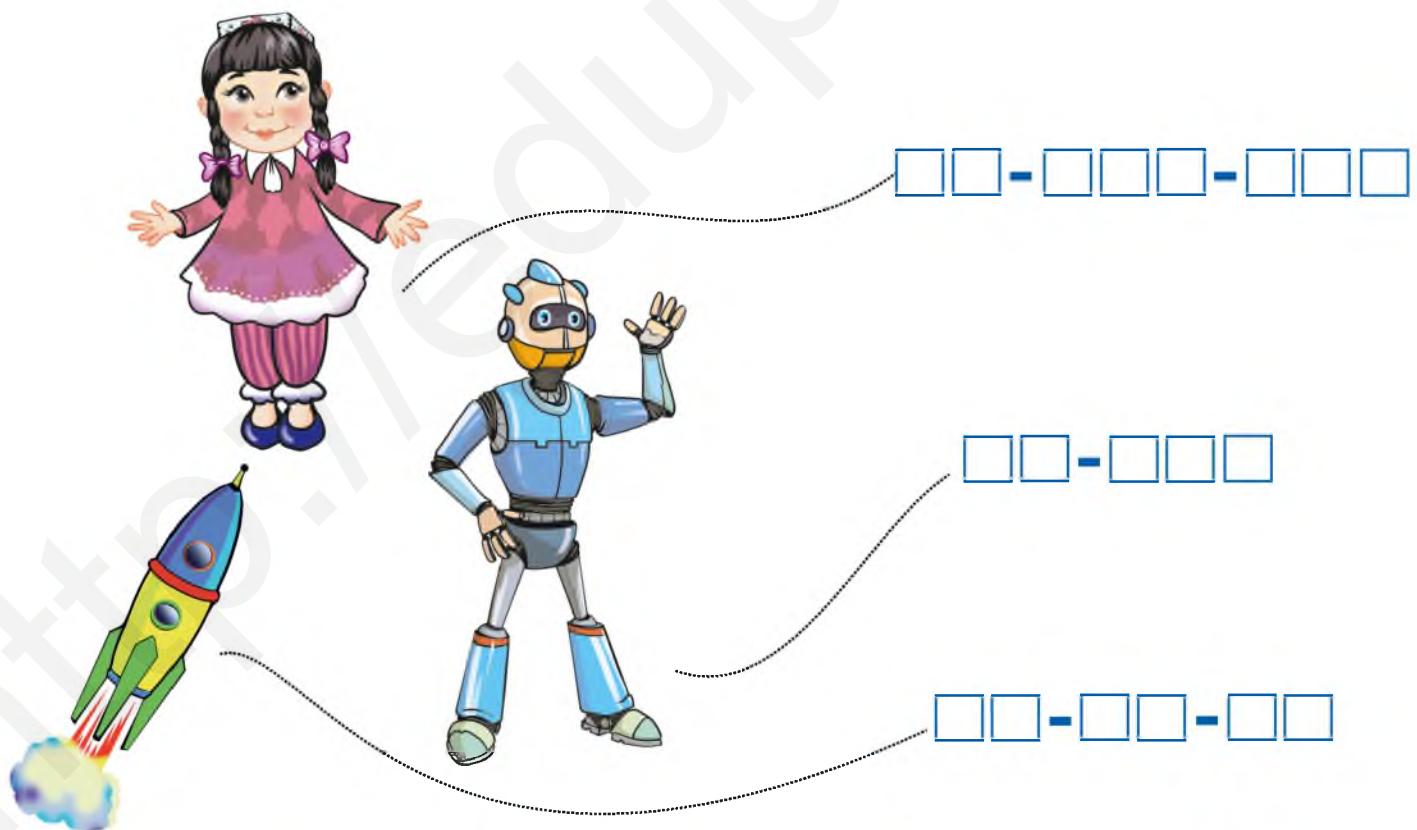
□ □ - □ □ - □ □

□ □ □ - □ □ - □ □

7 / 7 7 / 2 2 / 2 2 / / / / / / / /

c / c c / c c / c c / c c / c

Oo

o o

□ □

□ □

□ - □ □ □ □

□ □ - □ □

□ □ - □ □

o / o o / o o / o o / o o / o o

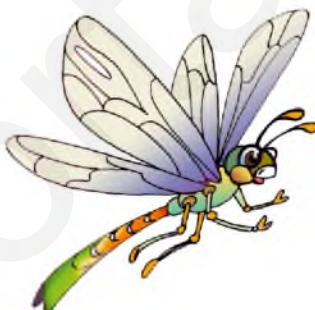
Nn

Nn

no
on

non

□□ - □□ - □□

□□□ - □□□

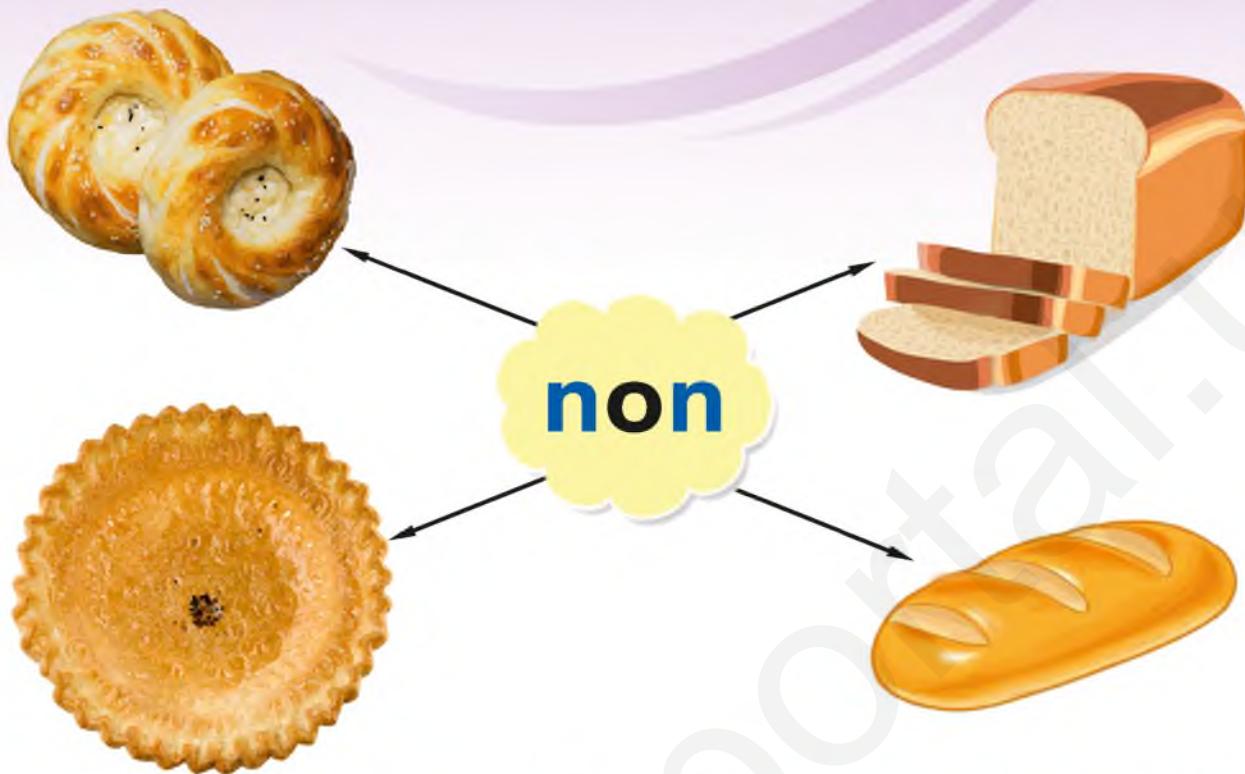
□□□

□□□

□□ - □□ - □□

/ / h 2 2 n n n n / /

Page 1

1

1

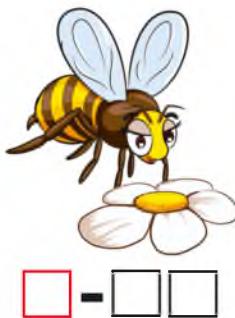
S / S S / S N / N N Non

Aa

Aa

na
an

-

a-na
o-na
non

 -

$$\boxed{} \boxed{} - \boxed{} \boxed{} \boxed{}$$

Ana

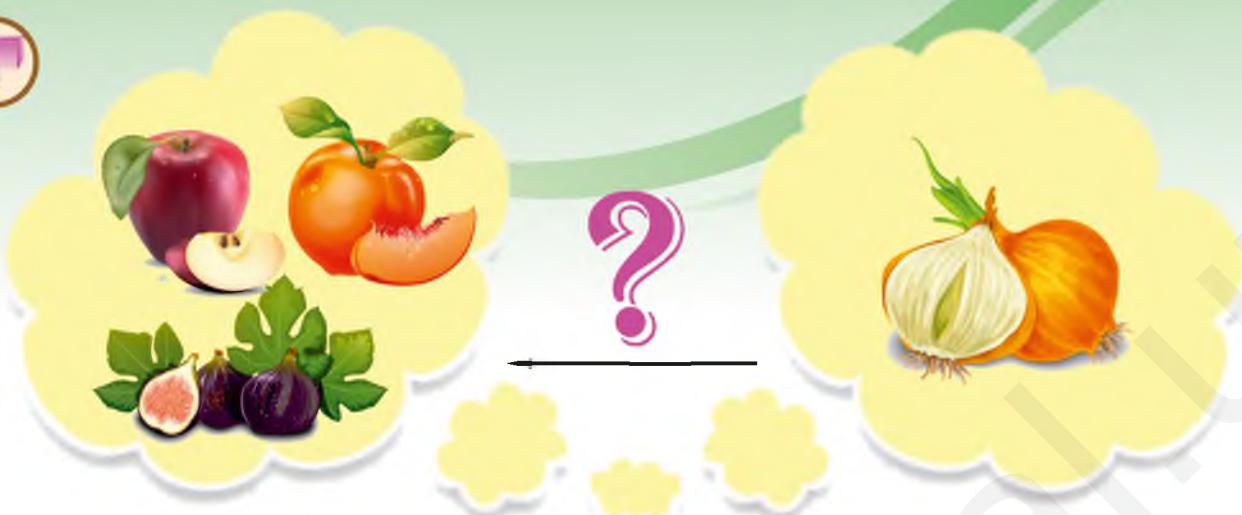

o
na
a

O-na, a-na

na, on

a a a a a Ana

ii

li

na
ni
no

in
ni-na

□ □

□ - □ □ □

□ □ - □ □ □ □

Ona, ana nina.

Ana

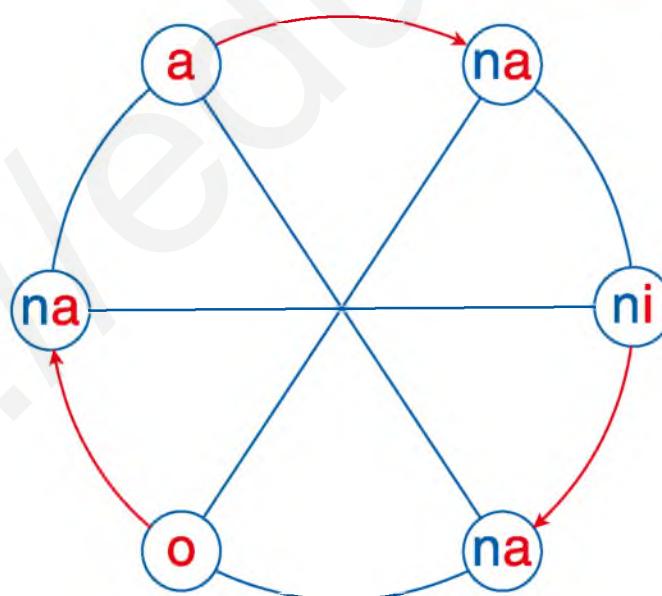
n □ na, no □

i / i . / i / i in, nina

Ana in. Ana .

□n, ni□a

l / l a / a d / d ln ana.

Mm

Mm

ma
mi
mo

ma
ma-na

nom
ni-ma

O-mi-na
Na-i-ma

-

- -

- -

Mana

Naim, min.

mna, nim?

1 / 7 2 / m m / min, nom /

o-na
o-nam

O-mon Man-non

Omon, mana Naima .

Ona, Naima non .

Nomi nima?

$$\boxed{} \boxed{} \boxed{} - \boxed{} \boxed{} \boxed{} - \boxed{} \boxed{} \boxed{}$$

ona, nina, mana

Jill M. Mannon

Tt

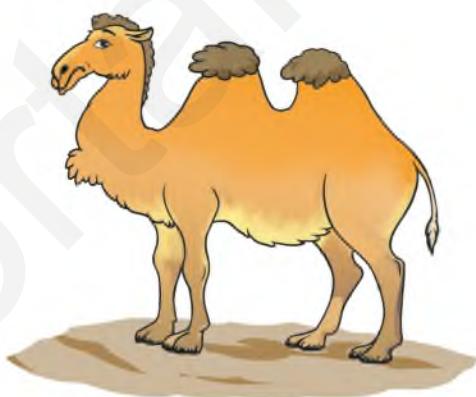
Ττ

ta
ti
to

tom
to-mon

ot
ota

it
mit-ti

-

-

Mana ot.

Ana .

.

t, ot

-

~ / ~ l / t / t / tom, mitti

ma-to || **ta-na**
man-ti || **tan-ta-na**

- Ona, ana mitti .
- Omina, ni .

mit
ti

man

ota, mato, tana

J J C T T F Tom ana.

L L

l l

la
li
lo
al
il
ol

ola
lo-la
al-la

ol-ti
ol-ma
ol-tin

il-m
til
tol

mol
i-lon
to-la

-
 -
 -

-
 -
 -

-
 -
 -

Ma-na

An-a oltin.

o
to
lo

la

ol, to a, olt n

l l lola, alla, olti

o-i-la
mil-lat

O-mil
O-lim

Lo-la
No-i-la

Mana ota
Ota .

Oila

Mana ona
Ona .

Mana Lola
Lola .

ol
tol → ma

o la
o na

! ola, olti, tola

L L / Lola, olmani ol.

Bb

Bb

ba
bi
bo
ab
ib
ob

bil
bi-lim

bi-no
bo-bo

bo-la
bol-ta

la-b
ta-bib

5

ta-lab
ta-bi-at

To-lib
I-no-bat

Na-bi
Bi-lol

— Tolib, ana Bilol. Bilol — bilimli
bola. Tolib, bilim ol.

Bilimli bola Bilolmi?
Bilol bilimli bolami?

bo la
bo bo

bilim, bola, bino

J B B B Bilol-bilimli bola.

Kk

Kk

ka
ki
ko
ak
ik
ok

kon
nok
ka-lit

ki-tob
ka-mon
mak-tab

Ak-mal
Ma-li-ka
Mam-la-kat

-

-

- -

— Malika, mana kitob.
Kitob — bilim .

on, kaon, maktb

l / z k / k katta, kitob

aka
kat-ta

ik-ki
kak-lik

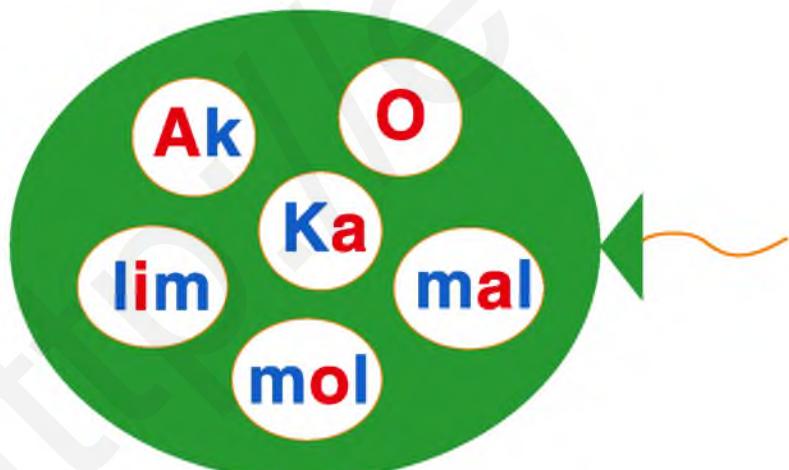
ti-lak
ka-tak

Ko-mil
Ka-mol

— Komil, ana kaklik.
Kaklik .

ti → lak
bi

! aka, ikki, katta

Ji K K Komil, kitobni ol.

Rr

Rr

ra **rom**
ri **bir**
ro **bor**
ar
ir
or

a-**ri**
ar-**ra**
mar-ra

o-rol
ka-ram
mar-mar

Bo-tir
Bar-no
Lo-bar

- Barno, bor.
- Lobar, mana marra.

□□-□□□

ar
mar
bar → ra

o ← ta
 rol
 lim

ro, ara, kara

r / r / rom, arra, orol

a-nor
to-mir

Ak-rom
Ik-rom

Ka-rim
A-no-ra

Ona

Ona borki,
Bola bor.
Ona borki,
Alla bor.
Ona borki,
Olam bor.

Ona bilan bola – bilan lola.

Ka mola

BAR

NOR A

nabira, orol, ari

J P i R R / Riom / - kathia.

O'o' Ōō'

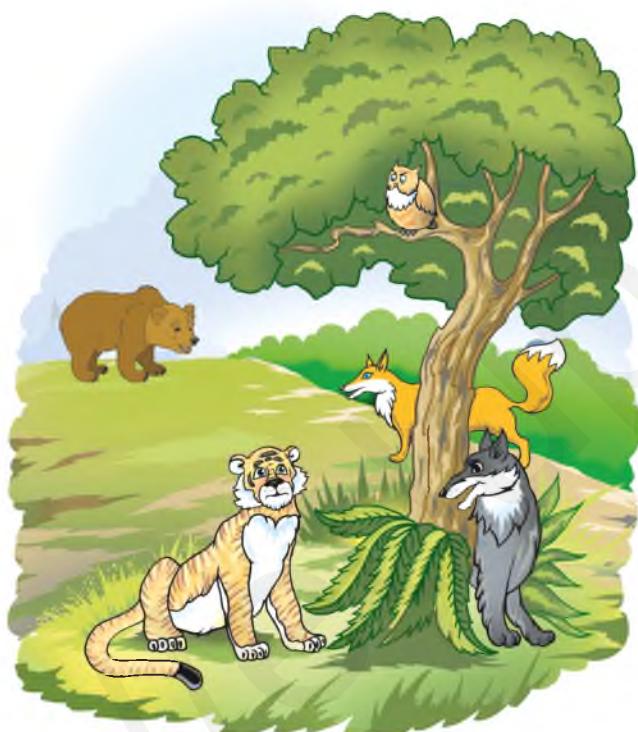
**o'k
o'r
o't
ko'
ro'
to'**

**o'n
o'-rim**

**o'r-nak
o'-rik**

**ko'k
ko'l**

**to'r
bo'-ri**

O'rmon

Mana ko'm-ko'k o'rmon. O'rmon – katta. O'rmon – , , bo'rilar makoni.

o'□in, b□ri, to'□i

o /- ō ō / orik, bor, ormon

**to'rt
o'l-ka
o'r-ta**

**ko'-rik
ko'-mak
ro'-mol**

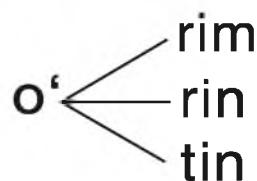
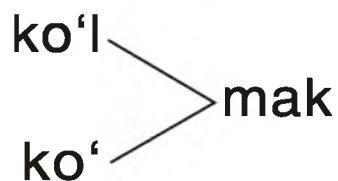
**ko'-mir
ko'-kat
ko'k-lam**

O'k-tam To'-lan O't-kir

To'rtko'l

- O'tkir, mana To'rtko'l .
- To'rtko'l katta, ko'r kam .
- To'rtko'lni borib ko'r.

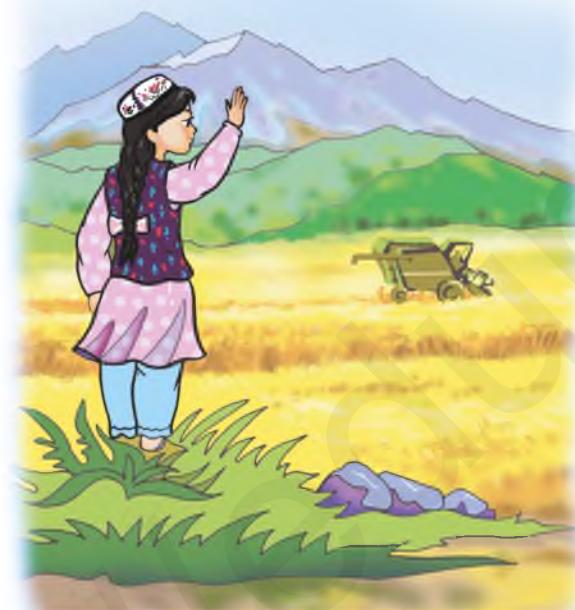
o'tin, o'rmon, ko'rkam

Dd

Dd

da
di
do'
ad
id
od
o'd

don
do'l

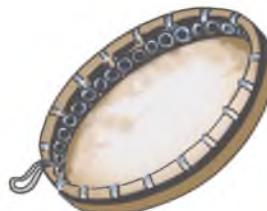
do-ri
da-la

do-i-ra
do'm-bi-ra

O-dil
A-do-lat

□□-□□□

□□-□-□□

Dalada

Mana dala. Dalada don mo'l.
Madina dalada Odil a-ma-ki-ni ko'rdi.
Odil amaki .

odob, obod, tadbir

o/o l/l d/d don, dala

do'kon
da-dil

a-dir
da-nak

Do-no
Da-min

Odobli bo'l

Bola odobi bilan ko'r kam. Tartib-
li, odobli bo'l. Maktabda
bilim ol.

d o ' m b i

□ □ □

ra

o b o d
1 4 3 2

nak
da
dil

Malika marradami,
Mardon marradami?

D D / Dilbar dalada.

Uu Uu

uk
un
ur
bu
du
ku
mu
nu
ru
tu

un
u-ka

kun
tun

tul-ki
tur-na

Mu-ni-ra
Mu-bo-rak

-

-

Bu odobdanmi?

Nurmat Mutalni turtib o'tdi.

Buni mu-al-li-ma ko'rди. Mu-al-li-
ma . Nur-
mat bu odatidan o'kindi.

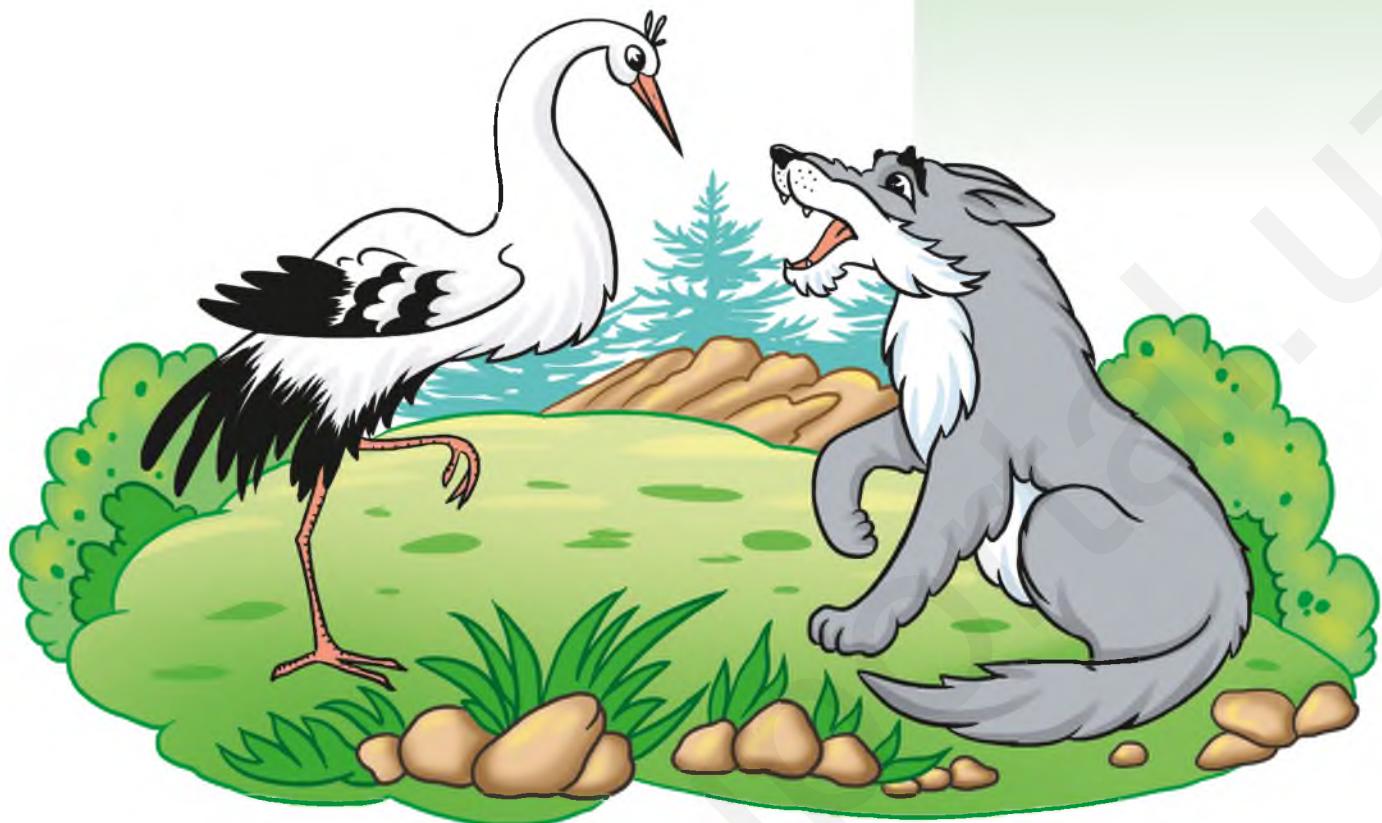
u / u u u ka, tur na, tul un

du-tor
ru-bob

U-mid
U-mar

Ab-dul-la
Nu-ril-la

Bo'ri bilan turna

Bo'ri turnadan ko'mak .

Turna ni tortib oldi. U bo'rini
darddan .

U
mid
mar

Mu
nira
attar

tulki, kurka, tutun

l/l U/U Umar, / Umida

Yy

y y

ya **yurt**
yi **yo'l**
yo
yo'
ay
iy
oy
uy
o'y

yo'-lak
yu-rak

may-mun
may-da

Lay-lo
Oy-din

□ □ □ - □ □ □

- Laylo, Diyorani o'ynat.
- Mayli, Diyora bilan may-don-da o'y-nay-man.

may
n a
□ □ □

□ □ - □ □ □

□ yin, yo'□ak, ko'□lak

l / f y / y yōl, yuk, yurt

**toy
to'y
o'y-na**

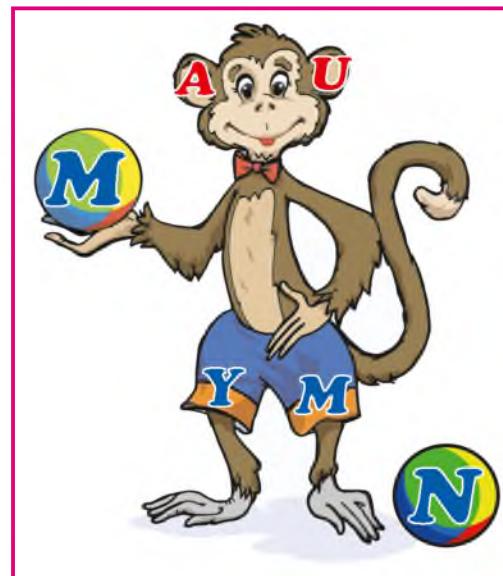
**ki-yik
tu-ya
dar-yo**

**bay-ram
tar-bi-ya
ki-yim**

**Ya-min
Yay-ra
Yor-mat**

Yayra

Yayra kuylar,
Yayra o'ynar.
Yayra, yayrab
O'yna, kul.
Kunda bayram,
Tan-ta-na,
Ona yurtim,
Omon bo'l!

o'yin, maydon, aylana

z / f y / y y / yamin, / yayra /

Ee

e e

be
ke
me
re
te
ye
ek
el
em
er
et

el
ek

e-tak
e-kin

er-ta
er-tak

Oy-bek
O-ta-bek

Ertak

Karim ertak aytdi:

– Bir tulki bor ekan. Tulki
bir kuni...

Lak-lak elak,
Elakka un kerak.

□ □ - □ □

e / e el, elak, etak, ekin

te-ri || yel-kan || be-da || Er-kin
te-rak || te-mir || be-kat || El-yor

Temur bobom

Temur bobom –

Tilla bobom.

Buyuk bobom,

Dono bobom.

Buyuklardan

Buyuk bobom,

Donolardan

Dono bobom.

Bilim – boylik kaliti.

...mak | ye
...rak | yu
...lim | ye

Bir dona bedana,
Bedana bir dona.

e / c e / e elbek, / erkin /

Gg

g g

ga
ge
gi
go
gu
go'
ag
eg
ig

gerb
gul

gul-don
gi-lam

Ur-gut
Na-man-gan

□ □ - □ □ □

□ □ □ - □ □

Bu nima?

Bu – gul.

Bu – guldon.

Guldonda gullar bor.

lagan, burgut, atirgul

o / j g / g gilam, / guldona /

**tu-gun || to'-ga-rak || Gul-no-ra
tug-ma || du-go-na || Yod-gor**

Bu kim?

Bu – Guli.

U – dugonam.

Bu – Yodgor.

U – ukam.

Yodgor turli gullar terdi.

Guli gullar nomini aytdi:

– Bu – atirgul, mana bu – .

Gullarning nomini ayting.

o / t g / g guli, Gulnora

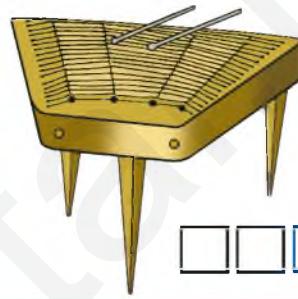
Ng ng

Ng ng

**tong
rang
teng**

**keng
yeng
ta-rang**

**ting-la
ang-la
bod-ring**

Tongda

Tong otdi. Bulutlar ortidan ☼ mo'-
raladi. Bolalar yayradilar.

— Keling, ☼ bobo! Doimo yonimda
bo'ling, — dedi Elbek.

(?) Tongda ☐☐☐ yangradi.

n / g / ng / ng / tong, rang /

Bekatda

Erkin bekatda o'tirar edi. U Karim otani ko'rib, o'rnidan turdi.

— Keling, Karim ota, o'tiring, — dedi u.

— Omon bo'l, bolam, — dedi Karim ota.

Oltin olma, duo ol.

t[□]ng, [□]ong, k[□]ng

M g Ng Ng Tong Tong| ottdi. |

Ss

s, s

sa
se
so
su
so'
as
es
is
os
us

sel
son

so-at
sa-lom

a-sal
at-las

Boy-sun
A-sa-ka

□□-□□

Ona yurt

Salim bo-bo-si-dan so'radi: □□-□□□

– Bobo, nega kattalar ona di-yoringni asra deydilar?

– Ona yurtni asrasak, omonlik, to'kinlik bo'ladi, – dedi bobosi.

Elda bori – senda bor.

□el, s□at, at□as

3 / 3 sel, so-at, a-sal, at-las

**mi-sol || Sar-dor || Gu-lis-ton
ma-sal || Sa-i-da || Sir-dar-yo**

Sirkda

Mastura bilan Saida – dugona. Dugonalar sirkka bordilar. Sirk binosi katta ekan.

Ular sirkda arslon, yo'lbars, may-munni ko'rdilar.

**Su-ya-ma-sang turolmas,
Sen min-ma-sang yurolmas.**

sada, somsa, asal

s/s s/a dat salom berdi.

Hh

H h

ha
he
hi
ho
hu
ho'
ah
eh
oh
uh

hu-mo
hu-nar
ha-lol
has-sa
tim-soh

mehr
mo-hir
hi-ko-ya
han-da-lak
meh-ri-bon

Ha-san
Hik-mat
To-hir
Mah-mud
Mo-hi-ra

□□□-□□-□□□

□□□-□□□

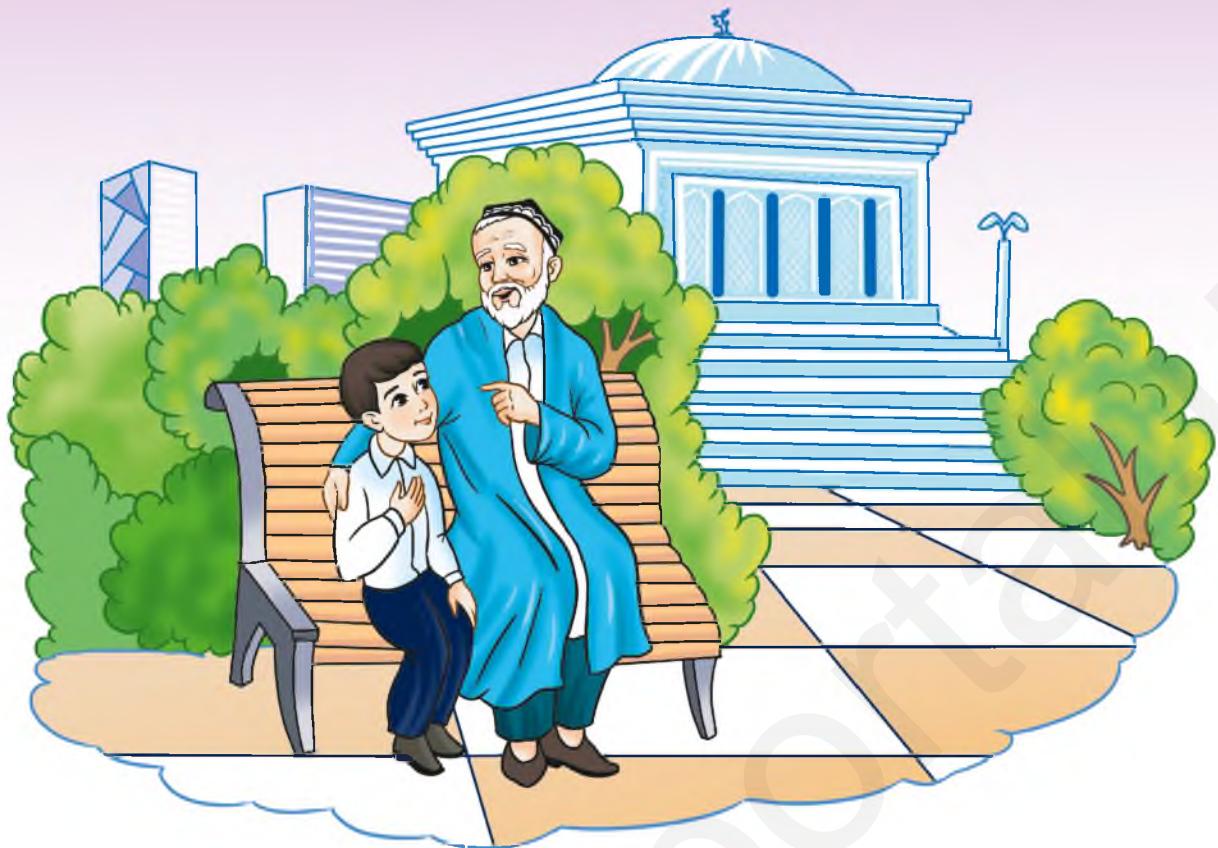
Hunar, hunardan unar.
Harakat, harakatda barakat.
Har kim ekkanini o'rар.

hurmat, mahkam, himmat

l/r h/h humo, mehnat

Himmatli bo'l

Hasan Hikmat bobodan so'radi:

- Bobo, himmatli bola kim?
- Himmatli bola hammaga yordam beradi. Sen ham himmatli bo'l, – dedi Hikmat bobo.

Elga hurmat – oliv himmat.

Mehnat – mehnatning tagi .

Jl Jl Jl Jl Jlola, Jlikmat

sh sh

sh sh

**sha
she
shi
sho
shu
ash
ish
esh
ush**

shoh || **osh** || **ku-rash** || **Tosh-kent**
sher || **bosh** || **ku-mush** || **Dil-shod**

Mitti Mosh

Mu-shuk-ki-nam mitti Mosh,
Shirin sut mushukka osh.
Olma bersam kelmaydi,
Non ye-yish-ni bilmaydi.

shisha, hushtak, beshik

ʒ h zh sh sher, shakar

**sha-kar || te-sha || Shuh-rat
sha-har || shi-sha || Sho-i-ra**

Do'stlar

Shuhrat bilan Dilshod do'st.

Bir kuni Shuhrat kasal bo'ldi.

Dilshod uni ko'rgani bordi. Shuhrat do'stidan minnatdor bo'ldi.

Do'st bilan uying obod.

„Sh“dan boshlanar oti,

Asal kabi sharbati.

Bilsang nomin ayt, Ali!

— Ha, bilaman — . - -

sh sh sh sh Shoiria, Shuhrat

Pp

پ

pa
pe
pi
po
pu
po'
ap
ep
op
o'p

pul ka-pa-lak poy-ga par-ta
pil-la pi-yo-la pos-bon par-da

□□□-□□

□□-□□-□□

□□-□□□

Kapalak bilan asalari

Asalari asal to'plab ke-la-yot-gan edi. Yo'lda kapalakni ko'rди. Kapalak asalarini turtib:

— Nari tur, kiyimim kir bo'ladi! — dedi.

Asalari kapalakka yo'l berdi. Kapalak o'tib ketdi. Asalari yana ko'p asal to'pladi.

Oldin o'yla, keyin so'yla.

T / o p / p pil-la, / pos-bon /

ko'p || pa-tir || i-pak || Po'-lat
ko'p-rik || kap-tar || par-da || Man-nop

Bilasanmi?

Muallima dedi:

— O'rdak, kurka, , —
parranda.

U Po'latdan so'radi:

— Yo'lbars, tulki, bo'ri — nima?

Po'lat nima deydi?

Yashil to'nli bolalar
Makoni keng dalalar.
Karsillaydi tishlasa,
Bo'lar osh bilan yesa.

Bir tup tut tagida bir tup turp.

Ж/Ж Ж/Ж Полат, /Парни/

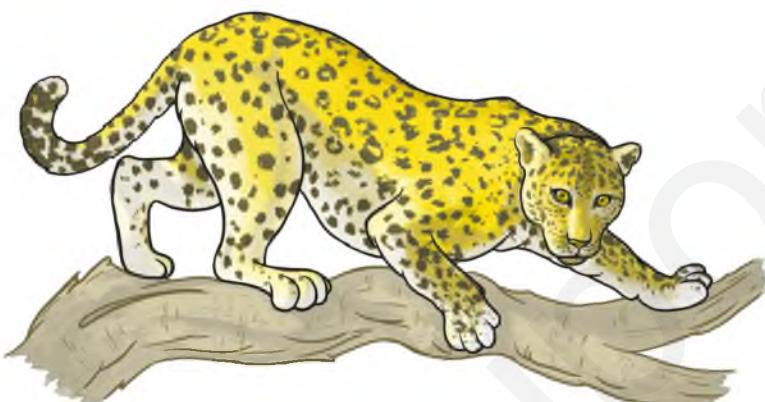

Qq

Q q

qa
qe
qi
qo
qu
oq
uq
o'q

qish || qal-poq || qu-yosh || O-qi-la
qush || qo'l-qop || qur-ba-qa || A-qi-da

□□□-□□□

□□-□□□

Kitob

Kitob – bilimning boshi,
Aql-u idrok quyoshi.
Kitobda nurli iqbol,
O'qib topaman kamol.

Qat-qat qatlama,
Aqling bo'lsa, tashlama.

?(?) Qordek oppoq, pardek .

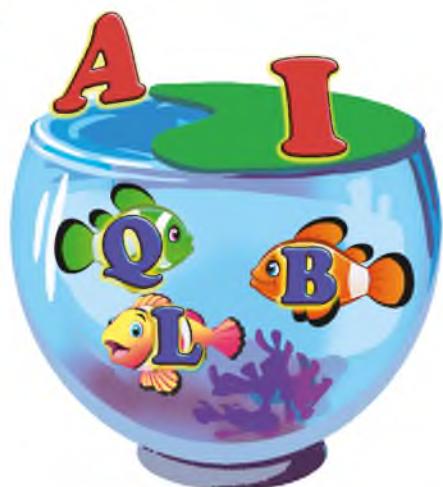
o / f g / q qish, dōlgop

qo'l
qurt
qor

qa-lam
qay-noq
qa-tiq

qay-moq
qar-moq
qo-shiq

Qo-bil
Qo-dir
Qo-sim

Baliq

Men baliqman, baliqman,
Mittigina qayiqman.
To'nim tilla tangali,
Shuning uchun sariqman.

Boshi taroq, dumি o'roq.

Men yuraman, u qoladi.

O / , Q / Q Qobil, / Qodir /

Ch ch

Chch

cha
che
chi
cho
chu
cho'
ech
ich
och
uch
o'ch

choy
chol
chi-roq

cho'-mich
cha-qa-loq
chu-mo-li

To'y-chi
Yo'l-chi
Bar-chin

- - -

- - -

Chumchuq

Chumchuq – kichkina qushcha. Er-ta-yu kech chirq-chirq qilib sayraydi. U dam olmaydi. Yemish qidirib tinnaydi.

Mehnat qilib topganing –
Qand-u asal totganing.

chayon, childirma, pichoq

c / h ch / ch choy, chana /

che-lak || **chin-ni** || **Chir-chiq**
chaq-moq || **chi-git** || **Chim-yon**

Charos – chaqqon

Charos dam olish kuni erta turdi. No-nush-ta-dan so'ng uy ni tartibga keltirdi.

Onasi Charosni erkaladi:

– Charosim – chaqqonim.

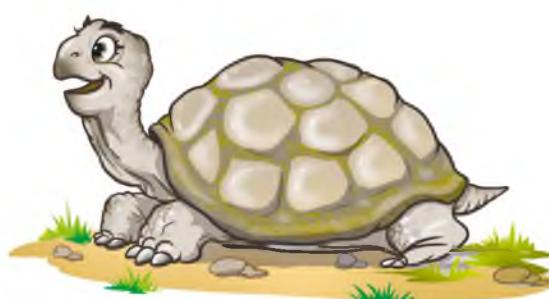
**Bir parcha patir –
Olamga tatir.**

**Ichi bo'yoq,
Sirti tayoq.**

**Osti tosh, usti tosh,
O'rtasida chandir bosh.**

**Ninacha bargli archa,
Archa ninasi ancha.**

Ch Ch Ch Charos, Chimyon

Jj

Жж

ja
je
ji
jo
ju
jo'
aj
ej
ij
uj

joy
jo'-ja

jaj-ji
ja-la

ja-sur
ja-so-rat

O-lim-jon
An-di-jon

□□-□□□

□□-□□-□□

Jo'jalarim

Chiyo-chiyo,
Jo'ja qochdi.
Singlim Dono
Tariq sochdi.
Biri sariq,
Birisi oq.
Barcha jo'ja
Dum-dumaloq.

J J J J joy, jajji ja-sur O-lim-jon

**jiy-da
ja-hon**

**aj-dar
jur-nal**

**Ja-mol
Ja-mi-la**

Jasurning ahdi

Jasur – tirishqoq bola. U juda ko‘p o‘qiydi. Shuning uchun jum-boq-lar-ni qiyalmay yechadi. Jasur katta bo‘lib, ko‘kka uchmoqchi. U osmon sirlarini ochmoqchi.

**Olim bo‘lsang,
Olam seniki.**

P a r
□ □ □ → kent

N u r
□ □ □ → obod

jaj□i, jay□a, jay□on

J/J Jamol, J/J Jasuri - döst.

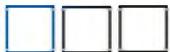

G' g'

ḡḡ

g'a
g'e
g'i
g'o
g'u
g'o'
ag'
ig'
o'g'

g'or
g'al-la
g'a-la-ba
tog'
bog'
bog'-bon

G'a-ni
G'ay-rat
Mar-g'i-lon

Dangasa bilan G'ayratli

Dangasa bola: – Bugun o'y-nayman, ertaga o'qirman, – deydi.
G'ayratli bola: – Bugun o'qiy-man, ertaga o'ynarman, – deydi.

Bugungi ishni ertaga qo'yma.

! g'uncha, g'olib, nog'ora.

o / ~ / j / ḡ / ḡ / ḡor, ḡalla /

Qish

Qish keldi. Oppoq qor yog'di. Hamma yoq qor bilan qoplandi. Bolalar o'ynagani tepalikka yig'ildilar.

G'ulom bilan G'ani chanada uchishdi.
Marg'uba chang'ida uchdi. Guli bilan
G'iyoq qorbobo yasashdi.

Qor yog'di – don yog'di.

o t j ġ ġ ġ / qayrat, / g'ulom /

Zz

Zz

za	zar		ziy-rak		o'z-bek		Zuh-ra
ze	zi-na		zog'-cha		go'-zal		A-ziz
zi							
zo							
zu							
zo'							
az							
iz							
oz							
uz							
o'z							

□□□-□□

□-□□□

O'z tilim

Qonga kirgan sut bilan,

O'zbek tilim, o'z tilim.

Ardoqlayman yurt bilan,

O'zbek tilim, o'z tilim.

Burro-burro so'zlayman,

Kelajakni ko'zlayman.

Istiqlayman, iqbolim,

O'zbek tilim, o'z tilim.

- / z / z / zog'cha, / uuum /

Istirohat bog'i

Mana istirohat bog'i. Bog'da ulug' shoir hazrat mir Alisher bobomizning haykali bor. Bugun Zilola bilan Aziz istirohat bog'iga bordilar. Ular bobomizning haykali poyiga gullar qo'ydilar.

istirohat bog'ida o'ynaladigan o'yinlarni ayting.

~ 1 2 2 Lokir chanada uchdi.

Vv Vv

va

Va-tan

ve

vo-diy

vi

to-vus

vo

to-vuq

vu

vo'

Vatanim

av

Vatan, mening onamsan,
Issiq quchog'ing.

ov

Olamda yagonamsan,
Aziz tuprog'ing.

Kelajaging buyukdir,
Yashna doimo.

Vatanim, seni bugun
Tanidi dunyo.

Na-vo-iy

Gav-har

Vo-hid

Mav-ju-da

□□-□□□

**Bulbul chamanni sevar,
Odam – Vatanni.**

varrak, chavandoz, olov

v / v vagt, vodiy, varnak.

Aka-singil suhbati

Gavhar akasi Sarvarga savol berdi:

— Aka, yurtimizni nima uchun ona-Vatan deb ataymiz?

Sarvar javob berdi:

— Vatan — onamiz kabi mehribon.

Biz uning bag'rida voyaga yetamiz.

Shuning uchun uni ona-Vatan deb ataymiz.

**Nodir novvoydan non oldimi,
novvoy Nodirdan novvot oldimi?**

U U Uosit varrak uchirdi.

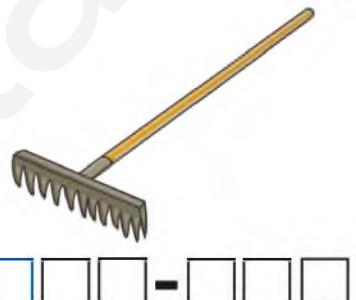

Xx

X x

xa	xat	pax-ta	Xo-razm	Xo-liq
xe	xa-bar	tax-ta	Jiz-zax	Xur-shi-da
xi	xo'-roz	gul-xan	Bu-xo-ro	Xay-rul-la
xo				
xu				
xo'				
ax				
ix				
ox				
ux				

Yaxshi bola

Yaxshi bola o'qishni va mehnatni sevadi. Ozoda va orasta yuradi. Salomni kanda qilmaydi. Vaqt ni qadrlaydi.

Hammaga yaxshilikni xohlaydi. Yaxshilar suhbatiga intiladi.

Bola odobi bilan aziz.

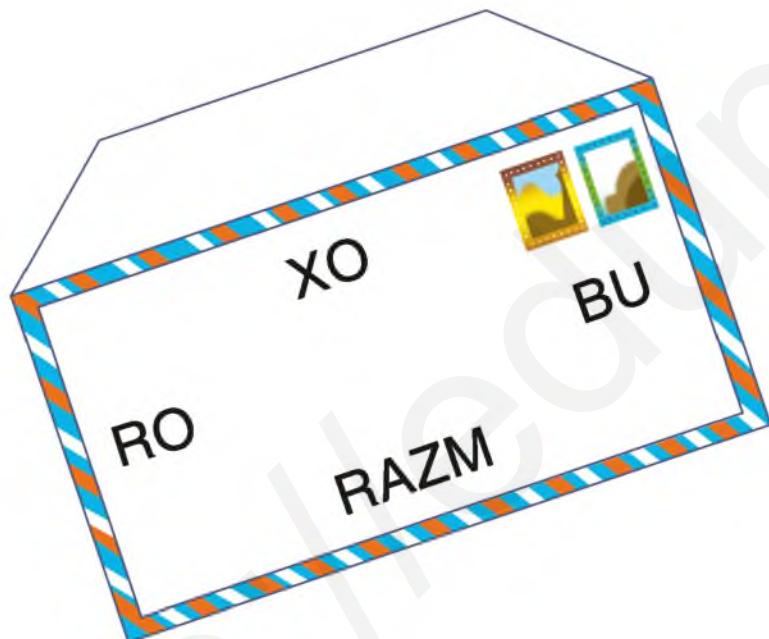
Yaxshi bolalar qiladigan ishlarni ayting.

xa / x / xat, xum, Paxta

Xat yozdik biz akamga

Buvim aytib turdilar,
Men xat yozdim akamga:
– Avval buvijonimdan
Salom, deb yoz bo'tamga.
Chiroyli yoz, xushxat yoz,
Qiynalmasdan o'qisin.
Egallasin, albatta,
Harbiy ilm cho'qqisin.

X M

Bola xatni qayerga jo'natdi?

yaxshi, xona, xazina

J C X X Xoliq, Xurshida

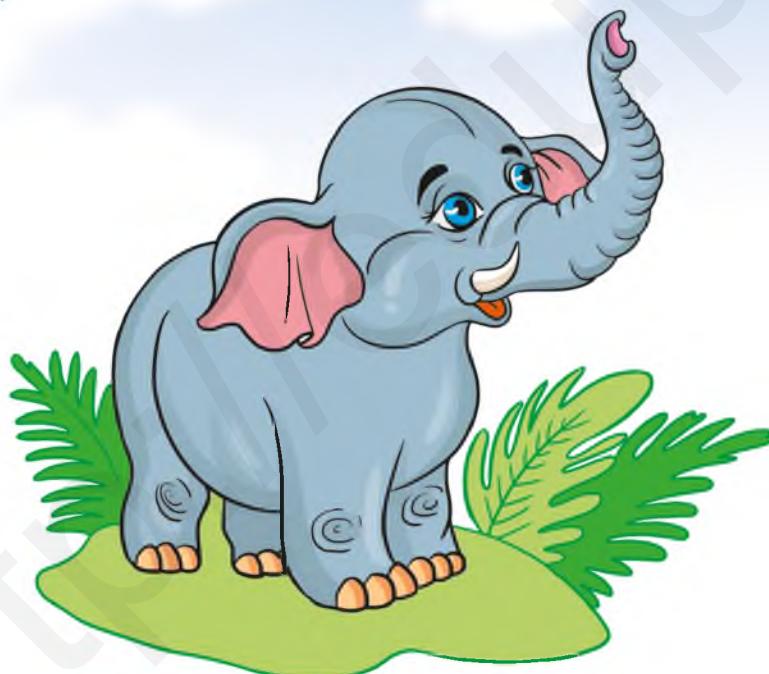

Ff

Ff

fa	fil	of-tob	shaf-to-li	Af-zal
fi	fasl	daf-tar	shi-fo-kor	Za-far
fe	far-zand	pu-fak	mu-ko-fot	G'a-fur
fo				
fu				
fo'				
af				
if				
of				

Fil

Fil deganlari
Shumi?
O'xshash
Xartumi,
Dumi.
Quloqlari
Shalpaygan,
Peshonasi
Yalpaygan.

fazogir, sharaf, shafqat

f f fil, fasl, farzand

**Fur-qat
Far-hod
Fo-zil**

**Fe-ru-za
Fa-zi-lat
Ni-lu-far**

**Fo-rish
Far-g'o-na
Za-raf-shon**

Futbol

Fozil, Zafar, Afzal mактабда то'п о'ynaydilar. Fozil то'п tepishni sevadi. U darvozaga uzoq masofadan то'п kirita oladi. Kelajakda ular futbolchi bo'imоqchilar.

Sog' tanda – sog'lom aql.

Sportning qaysi turlarini bilasiz?

J / ~ F / F Farhod, Feruza

’ (tutuq belgisi)

a'-lo
jur'-at
sur'-at

e'-lon
ta'-lim
mash'-al

A'-zam
Ra'-no
Tal'-at

Dono qiz

E'zozani o'rtoqlari
A'luchi, deb maqtaydilar.
Har so'zida olam ma'no,
Dono qiz, deb ataydilar.
Ishlarni u jur'at ila,
Toqat bilan ado qilar.
Kattalarga hurmat saqlar,
Kichiklarni izzat qilar.

Sen o'zingni maqtama,
Seni birov maqtasin.

A'luchi bo'lish uchun nima qilish kerak?

„ / Ra'no, Sur'at - sindosh.

Sinfdoshlar

Ma'ruf va Ra'no – sinfdosh. Ma'ruf musiqaga qiziqadi.

U to'garakda o'zbek kuylarini o'rganadi.
Ra'no qo'shiqni sevadi. U Vatan haqida
qo'shiq kuulaydi.

Milliy cholg'u asboblarining nomlarini
ayting.

ALIFBO

Aa (a)	Bb (be)	Dd (de)	Ee (e)	Ff (ef)	Gg (ge)
<i>Aa</i>	<i>Bb</i>	<i>Dd</i>	<i>Ee</i>	<i>Ff</i>	<i>Gg</i>
Hh (he)	Ii (I)	Jj (je)		Kk (ke)	Ll (el)
<i>Hh</i>	<i>Ii</i>	<i>Jj</i>		<i>Kk</i>	<i>Ll</i>
Mm (em)	Nn (en)	Oo (o)		Pp (pe)	Qq (qe)
<i>Mm</i>	<i>Nn</i>	<i>Oo</i>		<i>Pp</i>	<i>Qq</i>
Rr (er)	Ss (es)	Tt (te)		Uu (u)	Vv (ve)
<i>Rr</i>	<i>Ss</i>	<i>Tt</i>		<i>Uu</i>	<i>Vv</i>
Xx (xe)	Yy (ye)	Zz (ze)		O'ō' (o')	G'g' (g'e)
<i>Xx</i>	<i>Yy</i>	<i>Zz</i>		<i>Ōō</i>	<i>Ḡḡ</i>
Sh sh (she)	Ch ch (che)	Ng ng (nge)		/ '	
<i>Sh sh</i>	<i>Ch ch</i>	<i>Ng ng</i>		/ '	

Alifboni o'rgandim

Mana endi alifboden
Chiqib qoldi savodim.
Bag'ishlayman senga, Vatan,
Bor bilimim, sabotim.

Diyorim – hur O'zbekiston
Eng buyuk yurt bo'lajak.
Kutar meni baxtli davron –
Go'zal, porloq kelajak.

Usmon Qo'chqor

Alifbe bayrami

Yaqinda Alifbe bayrami bo'ladi.
Bayramda Alisher she'r aytadi.
Dilbar, Dono, Farida raqsga tu-
shadilar. Barchamiz o'ynaymiz va
quvnaymiz. Chunki hammamiz
ravon o'qishni, chiroyli yozishni
o'rganib oldik.

Siz Alifbe bayramiga qanday
tayyorgarlik ko'ryapsiz?

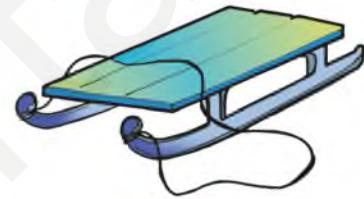
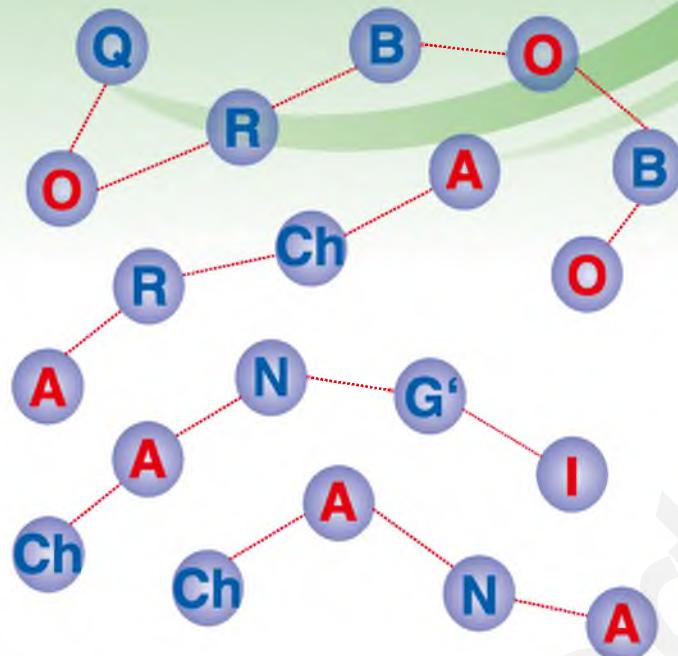
Archa

Archa-archa, jon archa,
Yaproqlaring ninacha.
Atrofingda yig‘ilib,
Qo‘sishiq aytadi barcha.
Salom senga, ko‘k archa,
Qishin-yozin yashnaysan.
Yaproqlaring ninacha,
Yasangansan, go‘zalsan.
Atrofingda aylanib,
Qo‘sishiq aytib quvnaymiz.
Har birimiz qo‘l berib,
Yangi yilni qutlaymiz.

Zafar Diyor

1. Yangi yil bayramiga qanday tay-yorgarlik ko‘rdingiz?
2. Yangi yilni kim bilan birga kutib olasiz?

Yangi yil

Rasmga qarab Yangi yil bayrami
haqida so‘zlab bering.

MUSTAQIL O'QISH UCHUN

Do'stlik

Do'stlik – po'lat,

Do'stlik – olov.

Do'stlik bilan

Yanchilar yov.

Do'stlik – quyosh,

Do'stlik – bu nur.

Do'sti ko'plar

Qilar huzur.

Yo'Idosh Sultonov

Qush qanoti bilan,
Odam do'sti bilan.

Do'stsiz boshim –
Tuzsiz oshim.

To'g'ri yo'l

Bir podshoh uch o'g'liga boyligini bo'lib beribdi. Katta o'g'il unga binolar qurdiribdi. O'rtanchasi bog' barpo qilibdi. Kichigi otasi bergen boylikni kambag'allarga tarqatibdi. Buni eshitgan ota:

– O'g'illarim to'g'ri yo'l tutibdilar, – debdi.

1. Ertakni qayta hikoya qiling.
2. Otaning boyligini o'g'illar nimalarga sarf qilishdi?
3. O'g'illarining qilgan ishini ota nima uchun to'g'ri deb bildi?

Gerbdagi Humo qushining aytganlari

Ey, Mustaqil yurt bolasi! Ko‘p yurtlar osmonidan uchib o‘tdim. Sening yurting ertakdagи sehrli yurtlarga o‘xshaydi. Shuning uchun diyoring gerbidan joy oldim. ◆ Gerbda men bilan birga paxta, bug‘doy, oy va yulduz bor. Paxta milliy boylikni, bug‘doy qut-barakani bildiradi. Men sen bilan birga bo‘lamан.

Ona yurting – oltin beshiging.

¹ ch				ch	u	q			
² u				i					
	³ t			t					
⁴ b				t					
	⁵ o'			a					
⁶ l				k					

Rasmlarga qarab qushlarning nomini
toping. Kataklarni to'ldiring.

Qarag'ay

Bo'yin cho'zib

Qarag'ay

Yon-atrofga

Qaragay.

Der u:

Barcha daraxtdan

Baland akang –

Qarag'ay.

O'rik

Qantak o'rik

Otim bor.

Xo'p mazali

Totim bor.

Mag'izimga berkitgan

Qantim bor,

Novvotim bor.

Terak

Men terakman,

Terakman.

Men hammaga

Kerakman.

Osmon mening yelkamda,

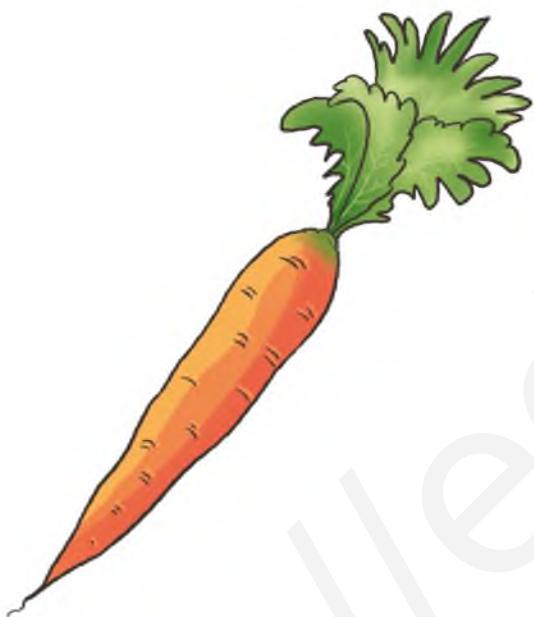
Men olamga tirkakman.

Uzum

Anvar Obidjon

Donalarim marjoncha,
 Bir boshim naq bir jomcha.
 Quritsangiz mayizman,
 Dasturxonga fayzman.
 Kuzda yeb-yeb to'yishar,
 Qishga osib qo'yishar.
 Boqar shod yosh-qarilar,
 Maqtar hatto arilar.

Sabzi

Yupqagina po'stim bor,
 Dalada ko'p do'stim bor.
 Maqolda ham yoziqman,
 O'sha – „Oltin qoziq“man.
 Yotsam yerga qapishib,
 Dumginamdan tortishib,
 Tashladilar o'ruga...
 Salom palov to'ruga!

Makkajo'xori

Men hammadan yuqori,
 Ismim Makkajo'xori.
 Dumbulgina go'dakcha,
 Uxlar ko'm-ko'k yo'rgakda.
 Sog'lom ulg'ay, jon go'dak,
 Malla soching jingalak.

Topishmoqlar

Tunda ko'rib cho'g' deysan,
Tongda ko'rib yo'q deysan.

Tanga-tanga to'ni bor,
Mittigina ko'zi bor,
Suzsa suvlar jimirlar,
Qamishlar ham qimirlar.

O'lgudayin ayyorman,
O'rmon ichra sayyorman.
Dumim supurgisifat,
Na do'stim bor, na ulfat.
Meni qilmay ko'p kulgi,
Nomim to'g'ri ayt – ...

Kichik do'stlarimga

Vatan agar bo'lsa bir chaman,
Siz qo'ynida xandon g'unchalar,
Ey, siz, mening kichik do'stlarim,
Vataningiz sevar shunchalar.

Kelgusida sizlar bizdan ham,
Yuksaklarga parvoz etarsiz:
Balki chiqib oyning yuziga –
O'zbekiston naqshin bitarsiz.

Zafar Diyor

74.102 Alifbe: Umumiy o'rta ta'lif maktablarining 1- sinfi
A 51 uchun darslik/ Mualliflar: R. Safarova, M. Inoyatova,
M. Shokirova L. Shermatova. 18-nashri – Toshkent:
„O'qituvchi“ NMIU, 2020. – 80 b.

ISBN 978-9943-22-363-9

UO'K: 373.3.016
KBK 74.102

SAFAROVA ROHAT G'AYBULLAYEVNA
INOYATOVA MUHAYYO EGAMBERDIYEVNA
SHOKIROVA MAVJUDA RAHIMOVNA
SHERMAMATOVA LAYLO AVAZBOYEVNA

ALIFBE

Umumiy o'rta ta'lif maktablarining 1-sinfi uchun darslik

Qayta ishlangan 18-nashri

„O'QITUVCHI“ NASHRIYOT-MATBAA IJODIY UYI
TOSHKENT – 2020

Muharrir *M. Nishonboyeva*

Badiiy muharrir *Sh. Toshturdiyev*

Rassomlar: *Sh. Niyozov, Sh. Toshturdiyev, Q. Shomurodov*

Texnik muharrir *N. Niyozmuhamedova*

Musahhih *E. Najimova*

Kompyuterda sahifalovchi va dizayner *D. Usarova*

Litsenziya AA № 0040. 10.12.2019 Original-maketdan bosishga ruxsat etildi 15.05.2020.
Bichimi 60x90¹/₈. Kegli 20 shponli. „Helvetica“ garniturasi. Ofset bosma usulida bosildi.

Shartli b. t. 10,0. Hisob-nashriyot t. 10,0. Adadi 540 674 nusxa.

Buyurtma №

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligining
„O'qituvchi“ nashriyot-matbaa ijodiy uyida chop etildi.
Toshkent – 206, Yunusobod tumani, Yangishahar ko'chasi, 1-uy.
Shartnoma № 01-20.